

Aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

Sivistyslautakunta 26.1.2012

1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen Pyhäjoella

1.1. Periaatteet

Perusopetuslain 8a mukainen koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta, jota Pyhäjoen kunta järjestää, on tarkoitettu 1. ja 2. vuosiluokan oppilaille, sekä muiden vuosiluokkien erityisen tuen piirissä oleville koululaisille. Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelussa painotetaan yhteistyötä kotien, koulujen, eri hallintokuntien sekä toiminnan järjestäjien kanssa. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään pääasiassa koulujen ja päiväkodin toiminnan yhteydessä.

1.2. Arvopohja ja tehtävä

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminta pohjautuu perusopetuksen arvoihin, joita ovat ihmisoikeudet, tasa-arvo, demokratia, luonnon monimuotoisuuden ja ympäristön elinkelpoisuuden säilyttäminen sekä monikulttuurisuuden hyväksyminen.

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa perusopetuksen tavoit myös yhteisöllisyyden, vastuullisuuden sekä yksilön oikeuksien ja vapauksien kunnioittamista.

Toiminnan tarkoituksena on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen seuraavista näkökulmista:

- tuetaan lapsen kasvua ja kehitystä
- luodaan perustaa hyvälle vapaa-ajanviettotavoille
- autetaan perheitä kasvatustehtävän toteuttamisessa
- tuetaan lapsen koulunkäyntiä ja oppimista
- vahvistetaan varhaista tukea
- lapsen sosiaalinen vahvistaminen
-

1.3. Aamu- ja iltapäivätoimintaa ohjaavat linjaukset

Pyhäjoen kunta järjestää ja vastaa toiminnan kokonaisuudesta. Aamu- ja iltapäivähoidon järjestäminen rakennetaan jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtäville. Aamu- ja iltapäivätoimintaa toteutetaan ammattitaitoisen ja tehtävään soveltuvan henkilöstön valvonnassa.

Osallistuminen aamu- ja iltapäivätoimintaan on vapaaehtoista ja toiminta sijoittuu lasten vapaa-aikaan ja erityisluonteena toiminnassa on laadukas vapaa-ajan toiminta. Koulujen kerhotoiminta voi toimia aamu- ja iltapäiväkerhossa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa huomioidaan sekä yksilölliset että yhteisölliset tarpeet. Tavoitteena on tarjota lapselle hänen tarpeensa huomioonottavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä antaa myös mahdollisuus lepoon ja itsekseen oloon. Toiminnassa huomioidaan koulupäivän aikana tapahtuneet asiat mahdollisuuksien mukaan.

Aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa mahdollisuuden osallistua ryhmätoimintaan ja ryhmää ohjaavat säännöt ja arvot ohjaavat ja muovaavat lapsen sosiaalista kasvua ja vuorovaikutustaitoja. Toiminnassa

huomioidaan myös lapsen itseluottamuksen, omien vahvuuksien ja oman osaamisen kaikinpuolinen kehittäminen.

Toiminta valmentaa myös itsestä huolehtimiseen ja antaa mahdollisuuksia luovaan itsensä toteuttamiseen. Lapsuudessa ja varhaisnuoruudessa itsenäisyys lisääntyy vähitellen, mutta lapsi tarvitsee vielä aikuisen turvaa, läsnäoloa ja ohjausta.

Toimintaympäristön on oltava turvallinen ja lapset eivät saa joutua kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan kohteeksi.

Aamu- ja iltapäivätoiminta ohjaa lapsia kasvamaan aktiiviseen, terveelliseen ja kestävään elämäntapaan sekä elämään kansainvälistyneessä ja teknologisoituneessa maailmassa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnittelussa ja toteuttamisessa hyödynnetään kunnan eri toimialojen palveluja sekä moniammatillista yhteistyötä ja yhteistyötä perheiden kanssa. Varhaisen puuttumisen malli ohjaa toimijoita lapsen kasvua ja kehitystä uhkaavissa tilanteissa.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan käytetään kunnassamme etupäässä koulujen tiloja sekä muita toimintaan soveltuvia toimintaympäristöjä ja tiloja, kuten urheilualueet, monitoimihalli (Saaren koulu) tai kirjasto. Toimintaympäristönä voi olla myös jokin muu paikka, mikäli toiminnan luonne tai tarkoitus sitä vaatii. Toimipaikkojen valinnassa huomioidaan myös paikan turvallisuus.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö ei saa sivullisille ilmaista lasta tai hänen huoltajaansa koskevia salassa pidettäviä tietoja tai luovuttaa salassa pidettäviä asiakirjoja muutoin kuin huoltajan antamalla yksilöidyllä suostumuksella. Kuitenkin perusopetuksesta ja oppilashuollosta vastaavat henkilöt voivat luovuttaa aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaaville henkilöille toiminnan järjestämisen edellyttämiä välttämättömiä tietoja. Myös lapsen siirtyessä toisen opetuksen järjestäjän aamu- ja iltapäivätoimintaan on aikaisemman järjestäjän salassapitosäännösten estämättä toimitettava toiminnan järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot. Myös uuden opetuksen järjestäjän pyynnöstä vastaavat tiedot on toimitettava.

1.4. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen ja hakeminen aamu- ja iltapäivätoimintaan

Aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan erillisellä lomakkeella (liite 1) huhtikuussa esikouluryhmien muodostamisen jälkeen. Pyhäjoen koulutoimi järjestää hakukierroksen ja lomakkeita on saatavilla mm. kouluista, päivähoidosta, koulutoimesta ja kunnan nettisivuilta. Aamu- ja iltapäivätoimintaan valituille ilmoitetaan hyvissä ajoin ennen toiminnan alkamista. Mikäli tarvetta ilmenee aamu- ja /tai iltapäivähoitoon muulloin kuin varsinaisena hakuaikana huhtikuussa, toimintaan voi hakea joko toimipisteisiin suoraan ja/tai koulutoimiston kautta. Aamu- ja iltapäiväryhmiä muodostettaessa lapsiin sovelletaan yhdenvertaisia valintaperusteita. Tarvittaessa käytetään arvontaa ryhmien muodostamisessa.

2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on *tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä tukea lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta.*

2.1. Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Kodeilla on ensisijainen vastuu lasten kasvatuksesta. Toimijat tekevät kotien kanssa yhteistyötä huoltajien aktiivisen roolin vahvistamiseksi. Sekä kodin että koulun yhteistyön pohjana on keskinäinen kunnioitus ja tasa-arvo. Yhteiset sopimukset kodin kanssa toiminnan säännöistä luovat pohjan yhteiselle lasten kasvun tukemiselle.

Aamu- ja iltapäivätoiminta ja perusopetus toimivat yhteistyössä ja kehittävät kunnassamme sopivia rakenteita ja toimintatapoja. Päämääränä on tukea lasten kokonaisvaltaista hyvinvointia ja koulunkäyntiä. Toiminnassa käytetään tarvittaessa myös oppilashuollon palveluja. Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöt osallistuvat huoltajien luvalla yksittäisiin lasta koskeviin asioiden hoitoihin ja tiedonsiirtoihin lasta koskevissa neuvotteluissa.

2.2. Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään ilmapiihiltään kiireettömäksi ja turvalliseksi. Toiminnassa huomioidaan lasten mahdollisuus sekä levähtämiseen ja rauhoittumiseen että ulkoiluun ja fyysiseen aktiivisuuteen. Tavoitteena on, että jokainen kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu omiana itsenään. Toiminnassa tuetaan persoonallisuuden kasvua tukevia vapaa-ajan harrastuksia. Ryhmämuotoinen toiminta tarjoaa hyvät puitteet sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavien taitojen kehittymiseen. Ryhmän yhteiset sopimukset ja säännöt antavat lapselle kokemuksen turvallisuudesta ja välittämisestä. Sopimuksia ja sääntöjä muotoillaan yhdessä lasten kanssa, huomioiden kuitenkin lasten ikätaso. Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella tarjotaan hyvinvoinnin tukemiseksi terveellinen ja maittävä välipala hyviä ruokailutapoja noudattaen.

2.3. Eettisen kasvun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan eettisenä lähtökohtana ovat Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet ja käytännöt.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tuetaan lasten eettistä kasvua ja käsitystä ihmisten yhdenvertaisuudesta.

Lapsia ohjataan kasvamaan vastuuseen:

- omasta hyvinvoinnista ja terveellistä elämäntavoista
- toisen hyvinvoinnista ja siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman toiminnan aiheuttamat tunteet ja seuraukset itselle ja toisille

- ryhmän toimintaan liittyvät säännöt ja sopimukset
- myönteinen suhtautuminen ympäristöön, luontoon ja kestäväan elämäntapaan

Eettisen kasvun tukemisessa hyödynnetään ryhmän vuorovaikutusta, tilanteisiin liittyviä keskusteluja, taiteen tarjoamia mahdollisuuksia ja esteettisiä kokemuksia sekä toiminnallisuutta.

2.4. Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa kunnioitetaan lasten omaa kieli- ja kulttuuritaustaa sekä elämäntapaa ja -arvoja. Toiminnan tavoitteena on kaikinpuolisen osallisuuden edistäminen, tasa-arvon lisääminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäiseminen. Toiminnassa pyritään huomioidaan jokaisen lapsen kehitystaso ja annetaan tarpeiden mukaista tukea ja ohjausta. Tärkeää on myös edistää tehostetun ja erityisen tuen piirissä olevien sekä eri kulttuureista tulevien lasten osallisuuden toteutumista. Mikäli toiminnassa huomataan lapsen syrjäytymisen riskejä, niihin puututaan heti tarvittavan tuen järjestämiseksi.

3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö

Aamu- ja iltapäivätoiminnalle on ominaista toiminnan :

- monipuolisuus,
- tarvelähtöisyys
- vapaaehtoisuus

Pyhäjoen aamu- ja iltapäivätoiminnan toteuttajat vastaavat toimipaikkojensa sisällön ja sen toteutuksen suunnittelusta. Toiminnan sisältö tukee kuntamme perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden saavuttamista.

Toiminnan sisällössä huomioidaan lasten tarpeet ja myös huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun. Huoltajille tiedotetaan toimintasuunnitelmasta ja toiminnan sisällöstä lukuvuosittain.

Liikkuminen, ulkoilu sekä rentoutuminen ja levähtäminen ovat toiminnassa tärkeitä. Aikaa voidaan varata myös leikkiin, ohjattuun askarteluun sekä koulutyöhön liittyvien tehtävien tekemiseen sekä muuhun koulun kerhotoimintaan. Kotitehtävien tekemisestä iltapäivätoiminnan aikana sovitaan vanhempien, luokanopettajien ja aamu- ja iltapäiväohjaajien kanssa yhteistyössä. Vastuu kotitehtävien tarkistamisesta ja loppuun tekemisestä on ensisijaisesti vanhemmilla. Kotitehtävien tekemiseen liittyvissä asioissa voidaan olla yhteydessä lapsen opettajaan. Vanhempien toiveet huomioidaan resurssien puitteissa.

Toiminnan suunnittelussa painottuvat erityisesti lapsen omat kokemukset ja kiinnostuksen kohteet, vireystila ja päivän aikana koetut tapahtumat. Tavoitteena on tarjota lapselle hänen tarpeensa huomioonottavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa siten, ettei se liaksi rasita lasta ennen, eikä jälkeen koulupäivän.

Aamu- ja iltapäivätoiminta kootaan seuraavista sisällöllisistä kokonaisuuksista:

- EETTINEN KASVU JA YHDENVERTAISUUS
- LEIKKI JA VUOROVAIKUTUS
- LIIKUNTA JA LEPO
- RUOKAILU JA LEPO
- KULTTUURI JA PERINTEET
- KÄDEN TAIDOT JA ASKARTELU
- KUVALLINEN, MUSIIKILLINEN, KEHOLLINEN JA KIELELLINEN ILMAISU
- MEDIATAIDOT
- ARKIASKAREET, ELINYMPÄRISTÖ JA KESTÄVÄ ELÄMÄNTAPA
- ERILAISET TIEDOLLISET JA TAIDOLLISET AIHEPIIRIT

4. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa

Tukea tarvitsevien lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen ja toteuttamisen lähtökohtana ovat toiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt.

Työskentelytapoja ja toimintaa suunniteltaessa huomioidaan lasten ikä, kehitysvaihe ja yksilölliset tarpeet. Toiminnan suunnittelussa huomioidaan myös tilanteiden ennakointi, monipuolinen toiminta, tilat ja välineet.

Tukea tarvitsevien lasten toiminnan suunnittelussa tehdään yhteistyötä kodin ja koulun kanssa, jotta oppilaantuntemus tuo tarvittavan tiedon tarkoituksenmukaisen toiminnan suunnitteluun ja ohjaukseen. Ohjaajat voivat saada myös konsultaatiota oppilashuoltohenkilöstöltä tai muuta ohjausta tukea tarvitsevien lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan suunnitteluun ja toteutukseen.

4.1. Aamu- ja iltapäivätoiminta yleisen, tehostetun ja erityisen tuen aikana

Aamu- ja iltapäivätoiminta tarjoaa tukea kaikilla kolmiportaisen tuen alueilla.

Yleinen tuki on osa kaikkea oppilaan kasvatusta, opetusta ja ohjausta. Yleisen tuen oppilas voi tarvita vain yhtä lyhytaikaista tukimuotoa (tukiopetus tai osa-aikainen erityisopetus).

Tehostettu tuki on oppilaalle laajempi, pitkäjänteisempi ja vahvempi tukimuoto. Oppilas voi tarvita oppimisessaan tai koulunkäynnissään säännöllistä tukea tai samanaikaisesti useita tukimuotoja. Oppilaalle on laadittu oppimis suunnitelma tehostettua tukea varten.

Erityinen tuki on oppilaalle annettava tukimuoto, mikäli kasvun, kehityksen tai oppimisen tavoitteiden saavuttaminen ei toteudu riittävästi yleisen tai tehostetun tuen avulla. Oppilaalle on tehty henkilökohtainen opetuksen järjestämistä koskeva asiakirja (HOJKS) , josta käy ilmi erityisen tuen päätöksen mukaisen opetuksen ja muun tuen antaminen.

4.2. Yhteistyö toiminnan järjestämisessä

Mikäli oppilas saa tehostettua tai erityistä tukea, näihin liittyvät asiakirjat ovat salassa pidettäviä kaikilta osin. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle voidaan luovuttaa em. asiakirjoja vain huoltajan antamalla yksilöidyllä tiedonsiirtoluvalla. Toiminnassa pyritään huomioimaan lapsen tehostetun tai erityisen tuen tarve.

Oppilaalle laadittavaan HOJKS-asiakirjan suunnitteluun voi aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaaja osallistua huoltajan luvalla. Kuntamme aamu- ja iltapäivätoiminnan toimijat on perehdytetty henkilötietojen käsittelyyn, salassapitoon ja vaitiolovelvollisuuteen liittyviin säännöksiin sekä lastensuojelulain velvoitteisiin.

Pyhäjoella kaikki erityisen tuen piiriin kuuluvat oppilaat voivat osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan.

5. Aamu ja iltapäivätoiminnan suunnittelu ja arviointi Pyhäjoen kunnassa

5.1. Toiminnan suunnittelu ja arviointi

Pyhäjoen sivistystoimi laatii toimintasuunnitelman lapsille tarjottavasta aamu- ja iltapäivätoiminnasta vuosittain. Pyhäjoen kunta huolehtii siitä, että kerhoissa on riittävästi ammattitaitoista henkilökuntaa. Henkilöstön rikostausta selvitetään ennen töihin ottamista.

Mikäli ryhmissä on erityistä tukea tarvitsevia lapsia, se pyritään huomioimaan ryhmäkoossa. Tällöin myös huolehditaan riittävästä henkilökunnan määrästä sekä ohjaajien koulutuksesta ja erityistä tukea tarvitsevien lasten kohdalla.

Kukin aamu- ja iltapäiväkerho suunnittelee toimintansa toimintasuunnitelmaa noudattaen käytettävissä olevien resurssien mukaisesti.

Pyhäjoen kunta on huolehtinut lasten tapaturmavakuutuksesta kerhon aikana. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajille on tiedotettu koulujen turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat äkillisten kriisi- tai hätätapausten varalta.

Pyhäjoen koulujen aamu- ja iltapäivätoiminta toimii sivistyslautakunnan alaisuudessa seuraavan mallin mukaisesti :

PYHÄJOEN KUNTA

SIVISTYSLAUTAKUNTA

SIVISTYSTOIMENJOHTAJA

KOULUN JOHTAJA / REHTORI

AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN OHJAAJAT

5.2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan laajuus

Pyhäjoen koulutoimi päättää vuosittain aamu- ja iltapäivätoiminnan laajuudesta ja siitä millä kouluilla toimintaa järjestetään. Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestetään koulun työvuoden aikana koulupäivinä pääsääntöisesti kello 12.00-17.00 välisenä aikana.

Pyhäjoen kunta päättää aamupäivähoitopaikasta sekä sen toimintatavoista kalenterivuositain.

5.3. Maksut

Huoltajat tekevät toiminnan alkaessa kirjallisen sopimuksen (liite 2) lapsensa aamu- ja iltapäivätoiminnan tarpeesta. Laskutus tapahtuu tämän sopimuksen perusteella. Sopimus tehdään aina etukäteen pidemmäksi ajanjaksoksi, minimiaika on lukukausi. Sopimus irtisanotaan kirjallisesti ja se astuu voimaan seuraavan kuun alusta.

Koululaisilta iltapäivätoiminnan osallistumismaksu on 60e/kk, mikäli lapsi on päivittäin toiminnassa. Mikäli lapsi on toiminnassa 1-10 päivää, maksu on 30e/kk. Aamupäivähoidon osalta maksun määrää sivistyslautakunta.

5.4. Toiminnan seuranta ja arviointi

Aamu- ja iltapäivätoimintaa seurataan ja arvioidaan vuosittain tehtävillä opetushallituksen arviointiselvityksillä. Vanhemmat täyttävät kaavakkeen sähköisesti ja lapset täyttävät myös omat lomakkeensa. Pyhäjoen kunta ja toimipisteet pyrkivät hyödyntämään kyselyn tuloksia aamu- ja iltapäivätoimintaa suunniteltaessa.

Vanhemmat voivat esittää toiveita ja antaa palautetta myös suoraan aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajalle suullisesti, puhelimitse tai sähköpostitse.

5.5. Aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteistyö ja tiedonkulku

Jotta aamu- ja iltapäivätoiminta voisi toimia lasten parhaaksi, ohjaajat tekevät tarvittaessa yhteistyötä kotien, koulun, luokan- ja erityisopettajan kanssa. Yhteistyössä toimitaan lasta koskevien salassa pidettävien henkilötietojen luovuttamisesta annettujen säästöjen mukaisesti.

Yhteistyötä voidaan tehdä myös eri hallintokuntien, verkostoyhteistyön ja moniammatillisen oppilashuollon kanssa. Toimittaessa noudatetaan salassapitosäännöksiä lapsia ja heidän huoltajiaan kunnioittavalla tavalla.

Liite 1. Hakulomake